

Historische Vereniging Vlaardingen

Nieuwsbrief 1
5 november 2011

Werkgroep inventarisatie grafmonumenten begraafplaats Emaus Vlaardingen

Na de start van de werkgroep in mei 2011 is van de voortgang van de werkzaamheden en bijeenkomsten een viertal verslagen opgesteld. Verslag 4 is van 22 september.

Het inventariseren verloopt goed ook al komen de werkzaamheden vanwege mindere weersomstandigheden nu in een wat lager tempo te liggen. Tijdens de werkzaamheden op de begraafplaats worden de werkgroepleden nogal eens aangesproken door bezoekers met vragen over hun werk en wat zelf gedaan kan worden aan het opknappen van een grafmonument. Ja, ook aardige verhalen/aneddotes worden gedeeld. Zo is het idee ontstaan om van tijd tot tijd een nieuwsbrief uit te geven met allerlei informatie en wetenswaardigheden van de werkgroep. Een verslag zal alleen nog gemaakt worden van een werkgroepbijeenkomst. Dit is de eerste Nieuwsbrief!

Ons werkgroeplid Aad Hoogendam heeft vanwege gezondheidsklachten zijn werk voor de komende tijd moeten stil leggen. Wij wensen Aad veel sterkte toe!

Stand van zaken

Onlangs is de inventarisatie van het eerste oude gedeelte BEG-oost afgerond. Dat is het begraafvak vanaf de entree tot aan het Zijlpad. Alle graven zijn op foto vastgelegd, beschreven en in een Excel index samengebracht.

Daarna zijn de vakken A 1^e klas West en B 2^e klas West ter hand genomen en zijn op een enkele na inventarisaties afgerond. De vakken O en P 2^e klas West en P 1^e klas West naderen intussen ook hun afronding en zullen alle gegevens voor het einde van het jaar ingevoerd en geïndexeerd zijn. Al met al prachtige vorderingen!

Voortgang

Kees van Marion zal weer een nieuwe indeling maken van de vakken D, E, F, westelijk deel. Weliswaar komt de winter er aan, maar wie een frisse neus wil halen kan dan even naar Emaus. De komende winterperiode zal opnieuw naar de formulieren gekeken kunnen worden om familie informatie aan te vullen, zodat het voor genealogische doeleinden interessanter kan worden en ook een beeld geeft van de maatschappelijke status van personen.

Het bestuur van de HVV heeft opdracht gegeven voor het bouwen van een nieuwe Website. Hierop zal ruimte gemaakt worden om de resultaten van de inventarisatie op te zetten. Het plan is om tijdens de 45-jarige jubileumviering van de HVV op 21 januari 2012 de site in de lucht te brengen. Met de heer Hans van Buuren van de gemeente is daarover positief contact geweest.

Op 18 oktober j.l. was er een Erfgoedbijeenkomst waarin Vlaardingse verenigingen en instanties zich konden presenteren. Daarbij aanwezig waren de wethouders J. Robberegt en A. Hoekstra. Namens de HVV heeft Wout den Breems iets verteld over het HVV werk en in het bijzonder over de werkzaamheden op Emaus. Men was zeer geïnteresseerd.

Op 4 november is er de avondwandeling "Vormen van Herinneren" gehouden op Emaus. Verschillende werkgroepleden waren daarbij aanwezig. Het was een heel bijzonder gebeuren.

Opknappen monumenten

Een van de doelen van het inventariseren is om verwaarloosde grafmonumenten op te gaan knappen. Uit de resultaten van de inventarisatie is inmiddels gebleken, dat er veel moet gebeuren ook aan minder grote en minder belangrijke grafzerken.

Corrie de Ligt van het bedrijfje 'Hebmelief' heeft inmiddels verschillende aanvragen ontvangen. Een aantal graven en zerken zijn opgeknapt en voor een bekende Vlaardingse familie zijn voor een aantal graven offertes gemaakt. Ook de werkgroep krijgt van bezoekers vragen over opknappen. Men wordt verwezen naar dit bedrijfje en als het om grote restauratie gaat naar een steenhouwerij. Ook worden adviezen gegeven om zelf een zerk schoon te maken en aan te vullen met bv grind. Bij een aantal graven heeft dat inmiddels plaatsgevonden.

Art conservation is een Vlaardings bedrijf, dat zich op professionele wijze bezig houdt met restauraties op een breed terrein. Het heeft ook ervaring met beelden en monumenten. Onlangs is door het bedrijf contact gezocht met Wout den Breems over het schoonspuiten van de zerken. Zij waren nogal ongerust over de schade die op den duur achterblijft in de steen door het met hoge druk schoonspuiten. Het beste is dat het met lage druk gebeurt en dan liefst met stoom. De gemeente Vlaardingen zal hier aandacht aan moeten gaan schenken.

Vanuit de werkgroep is aan de gemeente Vlaardingen onlangs gevraagd naar rechthebbende van een 12 tal graven te kijken. Deze graven zijn geselecteerd in het oude BEG vak. Hieruit kan worden bekeken welke monumenten of door familie of door anderen opgeknapt kunnen worden. Met steenhouwerij Skledar Brandwijk uit Meerkerk en RMP grafmonumenten uit Schimmert, vestiging Vlaardingen, is contact gelegd om offertes uit te brengen voor de geselecteerde graven hiervoor genoemd. Beide bedrijven verrichten werkzaamheden in Vlaardingen. Aan de gemeente zijn deze grafnummers ook doorgegeven in verband met het evt. traceren van rechthebbende van bepaalde graven.

Bevindingen

Helaas kan de gemeente op grond van de Wet bescherming Persoonsgegevens geen gegevens verstrekken van familieleden van de graven. Het register van overledenen is openbaar, maar deze openbaarheid geldt niet voor rechthebbenden. Het zal dus in de toekomst lastig zijn om b.v. van oude graven er achter te komen op wiens naam die staan.

Het valt op dat bij verschillende oude graven soms een plantje is gezet en enkele ook wat zijn schoongemaakt. Er komt steeds meer aandacht vanuit het publiek voor hun dierbare familie die er begraven ligt.

Wetenswaardigheden

Een nazaat uit de familie Wapenaar heeft een vijftal graven bekeken om die op te knappen. Een enkel monument is al schoongemaakt voor anderen heeft Wapenaar een verzoek liggen bij de gemeente.

Zo is ook gebleken dat het familiegraf Jacobsen in BEG-oost van huisarts Jacobsen is die vroeger zijn praktijk had aan het Verploegh Chasséplein. Een kleindochter gaat het wat opknappen. In A 2e kl. West staat een wat onverzorgde zerk met de naam Hendrik van Minnen. Hij was een van de bekende Vlaardingse torenkijkers. Wat verder op kwamen we het graf tegen van Hendriks' collega Adrianus Storm, eveneens een bekend persoon in die tijd. Hiervoor is ook aandacht. Ook in de vakken O en P 2^e en 1^e kl West komen bekende personen uit de Vlaardingse geschiedenis voor zoals Predikanten, reders en de apothekersfamilie Backer.

Verhaal:

Bij het inventariseren in vak B 2^e kl west kon van graf nr. 20 geen informatie op het formulier worden ingevuld. Door slijtage van de tekst is die niet leesbaar meer. Ook het monument staat er verwaarloosd bij. Gezien de omvang van het monument nodigde het uit het eens nader te onderzoeken. In het begraafregister werden enkele gegevens gevonden, maar op de steen leek meer te staan. Schoonborstelen had weinig resultaat. Nu, dan maar wat water tappen uit de waterleiding op de begraafplaats, het over de steen sprenkelen en even laten intrekken daarbij geholpen door een bepaalde lichtinval, werd het lezen wat gemakkelijker en werd duidelijk wie er liggen begraven:

Johannes Mattheus Zembsch, geboren 16 maart 1836 te Baambrugge. Overleden 14 april 1908 te Vlaardingen. 'En zijne echtgenoote' Johanna Maria Soeters, geboren 4 februari 1838 te Amsterdam. Overleden 23 december 1912 te Vlaardingen.

Johannes en Maria vestigde zich op 3 mei 1881 te Vlaardingen, komende vanuit Amsterdam. Zij gingen wonen aan de Markt en verhuisden later naar de Schiedamseweg 1 hoek Hoflaan. Johannes was van beroep apotheker en zo zien we hier de lijn naar de huidige apotheek op die plek. Beter bekend als apotheek Walrave, die zich er na Zembsch vestigde.

Maar Johannes betekende meer voor Vlaardingen. Vanuit zijn beroep zal hij de slechte gezondheidstoestand in Vlaardingen beangstigend hebben aangezien. De drinkwater voorziening was erg slecht het water kwam via pompen uit wellen. Ook bij de Visbank stond een waterpomp die het water uit de Oude Haven haalde, dat weer uit de rivier De Maas kwam. Het gevolg was veel zieke Vlaardingers waarvan er ook veel jong kwamen te overlijden door infectieziekten.

In juli 1883 riepen de heren J.M. Zembsch en C.H. Hummelinck, respectievelijk apotheker en industrieel in Vlaardingen, belangstellenden op voor een op 16 juli te houden vergadering in "De Harmonie" ten einde te komen tot de aanleg van een "waterleiding voor huishoudelijk en industrieel gebruik in de gemeente Vlaardingen". Hiervoor bleek voldoende belangstelling te zijn en zo werd op 1 december 1885 de N.V. Vlaardingse Waterleidingmaatschappij in werking gesteld. De Vlaardingers kregen nu schoon water via de waterleiding nog uit pompen maar steeds meer uit de kraan. Heuse watertorens verschenen er in Vlaardingen. Bijzonder aan dit verhaal is, dat 125 jaar later het grafmonument van Johannes Mattheus Zembsch met leidingwater besprengd moest worden om zijn naam nog te kunnen lezen!
WdB.